

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Kungsmarken - Tving Vårdcentral
Klinik

Allmänmedicin
Specialitet

2024-11-08
Datum

Annika Pahlmblad och Katarina Bengtsson
Inspektörer

SOSFS 2015:8
Föreskrift

Styrkor

- Engagerade handledare.
- Mycket välfungerande och stöttande studierektorfunktion.
- Gott och nära samarbete mellan läkarna och även med övrig personal.
- Goda möjligheter att utveckla sin kirurgiska kompetens genom att en av handledarna även är kirurg.
- Mycket goda möjligheter att få löpande instruktioner trots brist på specialister på enheten.
- Korta beslutsvägar där ST-läkarna bjuds in och blir inkluderade.

Svagheter

- För få allmänläkarspecialister.

Förbättringspotential

- Försäkra er om att IUP:n utgår från delmålen och aktualisera delmålen regelbundet under handledningen.
- Använd de utvärderingsverktyg som finns mer regelbundet och strukturerat och dokumentera bedömningarna.
- Diskutera igenom hur ledarskapsmålet ska uppnås med progression och ge återkoppling.
- Upprätta en plan om hur ST-läkarna ska få möjlighet att handleda.
- Ge ST-läkarna fler möjligheter att undervisa och ge strukturerad återkoppling.
- Börja redan nu planera för att gå beredskapsjourer med handledning.

STRUKTUR

A Verksamheten

Mindre vårdcentral med 5777 listade innevånare. Ansvar för BVC och särskilt boende finns. Ett allsidigt patientklientel erbjuds för ST-läkarna då man även arbetar på vårdcentralens filial i Tving. Det finns övergripande riktlinjer för kvalitetsgranskning mellan SPUR-inspektionerna.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur verksamhetens specialiseringstjänstgöring ska genomföras.
- Vårdgivaren tillhandahåller skriftliga riktlinjer för hur bedömning av ST-läkarens kompetens ska göras.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Kvalitetsindikator

- Det finns rutiner som, utöver extern granskning, anger hur kvaliteten i ST-utbildningen kontinuerligt ska utvärderas och säkerställas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Det finns 2 specialister i allmänmedicin som tjänstgör på enheten, omräknat till heltidstjänster 1,5 och det finns 2 ST-läkare.

Föreskrift

- Den huvudansvariga handledaren har ett bevis om specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Övriga handledare är legitimerade läkare med relevant specialistkompetens.
- Det finns tillgång till specialistkompetent studierektor, som har genomgått handledarutbildning.
- Det finns tillgång till handledare i en omfattning som motsvarar behovet av handledning.
- Det finns tillgång till medarbetare som kan ge nödvändiga instruktioner.

Allmänna råd

- Studierektor har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Det finns generella skriftliga instruktioner för hur handledningen av ST-läkare ska gå till.
- Handledarna ges minst en gång per år möjlighet till utbildning/uppdatering/kompetensutveckling inom området.
- Det finns skriftlig uppdragsbeskrivning för studierektorn.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Ljusa, välutrustade och ändamålsenliga lokaler.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Utrustning för diagnostik, utredning och behandling är adekvat.
- Utrustning för mottagningsverksamhet, möten och behandlingskonferens på distans är adekvat.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Det finns tillgång till relevanta IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas samt stöd från bibliotek eller FoU-enhet under hela specialiseringstjänstgöringen.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens upplägg

Samtliga ST-läkare har IUP men denna utgår inte tydligt från delmålen vilket därför inte uppfyller den gällande föreskriften. Studierektorerna planerar att komplettera med dokument som tydligt är kopplade till delmålen. Jour görs på jourläkarcentralen och möjlighet till beredskapsjourer finns men ST-läkarna har inte börjat med beredskapsjourer ännu. Ingen leg läkare arbetar på enheten i väntan på ST-tjänstgöring. Åtgärd krävs.

Handlingsplan inkommen. Gradering justerad till C.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Verksamheten tillhandahåller skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas, samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg. Dessa ska vara kända och användas.
- Jourtjänstgöring/beredskap utgör en adekvat del av tjänstgöringen.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjlighet att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Föreskrift

- Verksamhetschefen på det tjänstgöringsställe där en ST-läkare genomför sin huvudsakliga tjänstgöring har det övergripande ansvaret för ST-läkarens ST-utbildning.
- Den ansvariga verksamhetschefen ansvarar för att det för varje ST-läkare tas fram ett individuellt utbildningsprogram och att det för varje ST-läkare utses en huvudansvarig handledare.
- Varje ST-läkare har ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen och som omfattar de utbildningsaktiviteter som behövs för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen.
- Utbildningsprogrammet följs upp regelbundet och revideras vid behov.
- Studierektorn samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildningsaktiviteter.

Allmänna råd

- Studierektorn är en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- I studierektorns arbetsuppgifter ingår att ansvara för att utarbeta introduktionsprogram för ST-läkarna.
- Studierektorn tar del av kompetensbedömningarna.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Leg läkare som arbetar vid enheten med sikte på ST och som avslutat sin BT och/eller BT-läkare som påbörjat sin ST med BT vid enheten har tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning i enlighet med ST.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

E Handledning och kompetensbedömning

Det individuella utbildningsprogrammet genomgås årligen men under tiden däremellan finns ingen strukturerad och dokumenterad handledning med koppling till delmålen vilket innebär att den inte uppfyller föreskriften. ST-läkarens kompetensutveckling bedöms inte på ett strukturerat sätt med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten eftersom den individuella utbildningsplanen inte är kopplad tydligt till delmålen. Därmed är denna föreskrift inte uppfylld. Sit-ins görs både vid färdighetsträning och konsultationer men validerade återkopplingsformulär bör användas mer frekvent och systematiskt. Viktigt också att dessa dokumenteras. Åtgärd krävs.

Handlingsplan inkommen. Gradering justerad till C.

Föreskrift

- Varje ST-läkare ges kontinuerligt handledning i form av stöd och vägledning med utgångspunkt i det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST-läkare.
- Varje ST-läkare har tillgång till en handledare för varje del av tjänstgöringen.
- Den huvudansvariga handledaren bedömer ST-läkarens kompetensutveckling kontinuerligt, med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten och det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns fastställda rutiner för bedömningar av ST-läkarens kompetens.
- Verksamheten har rutiner för hur den kontinuerliga bedömningen dokumenteras (För ST enligt 2015:8 är verksamhetschef ansvarig enligt ovan)

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner, samt återkoppling från de som har gett instruktionerna.
- Handledningen är inplanerad i den ordinarie tjänstgöringen för huvudansvarig handledare och ST-läkare.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör vid det tjänstgöringsställe där ST-läkaren genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring. Om så inte är fallet ska vårdgivaren på något annat sätt säkerställa att huvudhandledaren är tillgänglig för handledning och även i övrigt har förutsättningar att utföra sitt uppdrag.
- Varje handledare har genomgått handledarutbildning som tillgodoser kraven enligt föreskriften.
- Om det finns en risk för att en ST-läkare inte kommer att uppfylla kompetenskraven bör det leda till en åtgärdsplan. En åtgärdsplan bör omfatta justeringar i det individuella utbildningsprogrammet, förändringar i vårdgivarens utbildningsinsatser eller tydligare krav på ST-läkarens insatser.
- Ändamålsenliga metoder används för bedömningar av ST-läkarens kompetens.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Samtliga ST-läkare i regionen träffas en heldag i månaden med föreläsningar på eftermiddagen samt gruppaktiviteter på förmiddagen. Under gruppaktiviteterna har man bland annat journal club och ST-läkarna får även undervisa och får återkoppling på det. Inplanerade läkarmöten två timmar, en gång i månaden, med huvudsakligen medicinskt innehåll. Informella läkarmöten kan vid behov lätt ordnas. Den interna utbildningen är inte systematiskt uppbyggt med koppling till delmålen.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen och individuella utbildningsprogrammet.
- ST-läkarna genomgår den utbildning som planerats i enlighet med målbeskrivningen och det individuella utbildningsprogrammet.

Allmänna råd

- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerade interna utbildningsaktiviteter.
- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerade externa utbildningsaktiviteter.
- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerad tid för självstudier.

Kvalitetsindikator

- Den teoretiska interna utbildningen är systematiskt uppbyggd med koppling till Socialstyrelsens delmål.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete

Goda möjligheter att göra vetenskapligt arbete kopplat till FoU enheten i region Blekinge. Goda möjligheter till att göra kvalitetsarbeten på vårdcentralen då man är öppna för att inkludera ST-läkarna i det kontinuerliga kvalitetsarbetet på enheten. På ST-läkarträffarna har man återkommande journal club med artikelgranskning men inte på den granskade enheten.

Föreskrift

- ST-läkarens kompetens inom medicinsk vetenskap bedöms utifrån kunskap kring vetenskapliga metoder och forskningsetiska principer.
- ST-läkaren bedöms utifrån förmågan att kunna kritiskt granska och värdera vetenskaplig information, samt i sitt arbete ta ansvar för att omsätta och tillämpa denna kunskap.
- ST-läkaren deltar i systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete i sådan utsträckning att förutsättningar för delmåluppfyllelse föreligger.
- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Det finns goda förutsättningar för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- Det finns goda förutsättningar för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.

Allmänna råd

- ST-läkaren ges möjlighet till utbildning inom patientsäkerhetsarbete och systematiskt kvalitetsarbete.

Kvalitetsindikatorer

- Under det senaste året har av ST-läkare genomförda arbeten publicerats och/eller presenterats (av ST-läkaren) vid vetenskapliga/professionella sammankomster.
- Det finns tillgång till ett välfungerande doktorandprogram.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

På enheten finns inte läkarstudenter och inte heller utbildningsläkare eller vikarierande underläkare. ST-läkarna har därför inte kunnat erbjudas att få handleda. ST-läkarna får undervisa men får inte systematisk återkoppling på detta. Någon strukturerad plan för hur ledarskapsmålet ska uppnås finns inte i nuläget även om ST-läkaren bereds tillfällen att leda, men då utan systematisk återkoppling. Därmed är föreskrifter inte uppfyllda. Åtgärd krävs.

Handlingsplan inkommen. Gradering justerad till C.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att kontinuerligt utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren bedöms kontinuerligt i medicinskt ledarskap och multiprofessionellt samarbete och återkoppling sker.
- ST-läkaren genomgår utbildning i hälso- och sjukvårdens förutsättningar i enlighet med målbeskrivning.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkaren bereds möjlighet att planera och genomföra undervisning.
- ST-läkarens kompetens i undervisning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.
- ST-läkaren bereds möjlighet att handleda medarbetare och studenter.
- ST-läkarens kompetens i handledning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i reflektion i grupp i enlighet med målbeskrivningen.

Kvalitetsindikatorer

- Det finns möjlighet att auskultera hos chefer och ledare inom organisationen.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

HANDLINGSPLAN

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med följande handlingsplan.

D. Tjänstgöringens upplägg

Varje ST-läkare har ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen och som omfattar de utbildningsaktiviteter som behövs för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen.

Planerad åtgärd

Varje ST-läkare har en handlingsplan som vid varje handledningstillfälle (1 gång i veckan) ska gås igenom där fokus skall läggas på ev ej uppfyllda delar så att dessa kan realiseras i närtid.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

20250120

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250217

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik

E.Handledning och kompetensbedömning

Varje ST-läkare ges kontinuerligt handledning i form av stöd och vägledning med utgångspunkt i det individuella utbildningsprogrammet.

Planerad åtgärd

Det individuella utbildningsprogrammet, handlingsplanen för respektive ST-läkare har redan anvisningar om att ST-läkarna själva ska handleda läkare. Sådan handledning har givits till läkare med mindre erfarenhet (läkarassistent), hyrläkare, men ska nu sättas i system avseende AT-läkare i samverkan med annan vårdcentral. Kungsmarkens vårdcentral har sedan decennier velat ta emot AT-läkare & framfört det till flera ansvariga studierektorer. Om det är något i vår verksamhet som man har synpunkter på & som vi skulle kunna förändra har vi därför inte lyckats få klarhet i. Våra ST-läkare har båda mycket framgångsrikt handlett en läkarassistent (legitimerad utomlands). Nu har förfrågan skickats till en annan större privat vårdcentral i Blekinge om att våra ST-läkare ska få handleda deras AT-läkare som de brukar ha många av.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

20250213

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250327

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik

E. Handledning och kompetensbedömning

Den huvudansvariga handledaren bedömer ST-läkarens kompetensutveckling kontinuerligt, med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten och det individuella utbildningsprogrammet.

Planerad åtgärd

ST-läkarens handledning av AT-läkare kommer att utvärderas av ST-läkarens handledare varje handledningstillfälle, dvs varje vecka under 2025.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

20250213

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250327

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren bedöms kontinuerligt i medicinskt ledarskap och multiprofessionellt samarbete och återkoppling sker.

Planerad åtgärd

Ledarskap utvärderas i nämnda handledningssituation där ST-läkarna handleder utbildningsläkare som är tidigare i sin utbildning än vad ST-läkarna själva är. Dessutom utvärderas varje månad insatser på BVC, särskilt boende, enligt samma kriterier, att ST-läkarna är ödmjuka, förklarar, kartlägger alla relevanta hälsodeterminanter & påverkar dem positivt på ett patientsäkert hälsoförbättrande sätt.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

20250120

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250327

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarens kompetens i undervisning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.

Planerad åtgärd

Detta pågår & kommer att fortsätta. ST-läkarna genomför & har genomfört internutbildning för samtliga anställda vid vårdcentralerna Kungsmarken & Tving.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

20250120

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250217

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren bereds möjlighet att handleda medarbetare och studenter.

Planerad åtgärd

I samråd med studierektorer kommer vårdcentralen att tilldelas läkarstudenter till våren 2025. Dessa ska handledas av våra ST-läkare. Dessutom är vi utlovade AT-läkare 2026. Den/dessa kan handledas av våra ST-läkare. Därutöver har våra ST-läkare bidragit till att höja förståelse för metabola & hormonella effekter av livsstil (hälsodeterminanter) & såväl av medicinering som medikalisering. Detta intygas av flera andra ST-läkare som deltar varje vecka i gemensamma möten av handledningskaraktär där ST-läkare träffas under arbetstid.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

20250520

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250604

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarens kompetens i handledning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.

Planerad åtgärd

Detta har redan redogjorts för i många av ovanstående rutor. Information inhämtas från andra ST-läkare, AT-läkare, verksamhetschef på annan vårdcentral. Återkoppling sker till respektive ST-läkare vid veckovis handledning vid Kungsmarkens vårdcentral.

Datum när åtgärden ska vara genomförd

Ansvarig för genomförandet

John Blivik

Datum för uppföljning

20250327

Ansvarig för uppföljningen

John Blivik